

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: March/April-2023
Sports Training (19501301)

Day & Date: Friday, 23-06-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 10

- 1) ऑलंपीक प्रशिक्षण नियोजनासाठी ——— कालावधी असतो.
अ) तीन महिने ब) सहा महिने
क) नऊ महिने ड) चार वर्ष
- 2) खेळाडू आपल्या खेळाच्या बाबी न खेळता इतर खेळात सहभागी होऊन विश्रांती घेतो याला ——— म्हणतात.
अ) ऑफ सिझन ब) रिकव्हरी सिझन
क) स्पर्धा कालावधी ड) वरील सर्व
- 3) लवचिकतेसाठी ——— घटक महत्वाचा आहे.
अ) सांधे ब) स्नायू ताणन क्षमता
क) स्नायूची ताकद ड) वरील सर्व
- 4) फार्टलेक प्रशिक्षण हे ——— शी निगडीत (जवळचे) आहे.
अ) उडया ब) फेकी
क) वेगाने धावणे ड) लांब अंतर पळणे
- 5) प्रतिरोधाने गतीने मात करून येण्याची क्षमता म्हणजे ———.
अ) स्पोटक ताकद ब) गती
क) दिशाभिमूखता ड) लवचिकता
- 6) मध्यांतर प्रशिक्षणाचे वेळापत्रक ——— असते.
अ) वार्षिक ब) आठवडा
क) महिना ड) त्रैमासिक
- 7) वजन प्रशिक्षण ——— साठी उपयुक्त आहे.
अ) लवचिकता ब) दमदारपणा
क) प्रतिक्रिया वेळ ड) ताकद
- 8) जादाचा भार ——— कडे नेतो.
अ) थकवा ब) स्वीकार
क) पुर्नभरण ड) विश्रांती

- Q.3 Answer the following questions. (Any one) 15**
- a) Explain the importance of strength in sports. How can it be developed?
 - b) Explain the importance of Endurance in sports. How can it be developed?
- Q.4 Answer the following questions. (Any one) 15**
- a) Periodization of Annual training programme. Discuss.
 - b) Explain the Interval training & Fartlek training.
- Q.5 Write short notes. (Any four) 20**
- a) Training load
 - b) Weight training
 - c) Flexibility
 - d) Co-ordination
 - e) Principles of Intensity

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination March/April-2023
Computer Applications in Physical Education (19501302)**

Day & Date: Saturday, 01-07-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 10
- 1) ---- हे अँटिव्हायरस आहे.

अ) क्वीकहेल	ब) मॅक अफी
क) एनपीएव्ही	ड) वरील सर्व
 - 2) स्कॅनर हे ---- उपकरण आहे.

अ) इनपुट	ब) प्रोसेसिंग
क) आऊटपुट	ड) यापैकी नाही
 - 3) ---- हे आऊटपुट उपकरण आहे.

अ) कीबोर्ड	ब) माऊस
क) मॉनीटर	ड) स्कॅनर
 - 4) खालीलपैकी ---- या साधनाचा समावेश आदान साधनामध्ये होतो.

अ) माऊस	ब) प्रिंटर
क) स्विचर	ड) मॉनीटर
 - 5) एक्सेलचा वापर ---- करिता केला जातो.

अ) सादरीकरण	ब) सांख्यिकिय आकडेमोड
क) चित्रे काढणे	ड) यापैकी नाही
 - 6) WWW हे ---- चे संक्षिप्त रूप आहे.

अ) वाइड वर्ल्ड वेबसाईट	ब) वर्ल्ड वाईट वेब
क) वेब वर्ल्ड वाईट	ड) यापैकी नाही
 - 7) सादरीकरणाकरिता ---- या प्रोग्रॅमचा वापर केला जातो.

अ) एम एस एक्सेल	ब) एम एस वर्ड
क) एम एस पॉवरपॉईंट	ड) वरील सर्व
 - 8) उभे आणि आडवे स्तंभ जेथे छेदतात त्यास ---- असे म्हणतात.

अ) सेल	ब) रो
क) कॉलम	ड) वरील सर्व

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination March/April-2023
Computer Applications in Physical Education (19501302)**

Day & Date: Saturday, 01-07-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternatives.

10

- 1) _____ is an antivirus.

a) Quick heal	b) McAfee
c) NPAV	d) All above
- 2) Scanner is _____ device.

a) input	b) processing
c) output	d) None of these
- 3) _____ is the output device.

a) Keyboard	b) Mouse
c) Monitor	d) Scanner
- 4) The following device is included in the input device?

a) Mouse	b) Printer
c) Speaker	d) Monitor
- 5) Excel is used for _____.

a) Presentation	b) Statistical computation
c) Painting	d) None of these
- 6) WWW is an acronym for _____.

a) Wide World Website	b) World Wide Web
c) Web World Wide	d) none of these
- 7) _____ programme is used for presentation.

a) M. S. Excel	b) M. S. Word
c) M. S. PowerPoint	d) All above
- 8) The vertical and horizontal columns where they intersect are called _____.

a) Cell	b) Row
c) Column	d) All above
- 9) In MS Word, the menu bar contains the following main menu is _____.

a) Standard tools	b) Insert
c) Tool bar	d) All above
- 10) The title bar of each window has _____ boxes on the right side.

a) four	b) two
c) three	d) five

Q.2 Answer the following questions.

20

- a) Explain the how to take care of a computer.
- b) Explain the features of the M.S. Excel Program.

- Q.3 Answer the following questions. (Any one) 15**
- a) What is word processing? Explain the usefulness of word processor in physical education teaching.
 - b) What are various output devices of computer? write down its uses.
- Q.4 Answer the following questions. (Any one) 15**
- a) What is meant by computer? Explain the working of computer.
 - b) Explain the importance and features of the M. S. PowerPoint program.
- Q.5 Write short notes. (Any four) 20**
- a) Monitor
 - b) Keyboard
 - c) Use of computer in daily Life
 - d) Need and importance of ICT
 - e) Components of computer

- 9) समाज —— आहे.
अ) नैसर्गिक
ब) मुद्दाम
क) प्रॅक्टिकल
ड) कार्यात्मक
- 10) समाजशास्त्र 'संवादाची प्रक्रिया' असे विश्लेषण करते
अ) सहकार्य
ब) संघर्ष
क) स्पर्धा
ड) वरील सर्व

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
अ) शिक्षण संक्रमण स्पष्ट करा. 10
ब) अध्ययनाचे नियम उदाहरणांसह स्पष्ट करा. 10
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) शारीरिक शिक्षणाद्वारे समाजीकरण स्पष्ट करा.
ब) क्रीडा मानसशास्त्राचा अर्थ आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) प्रेरणा प्रभावित करणारे घटक स्पष्ट करा.
ब) व्यक्तिभेदाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
अ) समूह गतिशीलता
ब) सामाजिक ओळख
क) अध्ययन वक्र
ड) वैयक्तिक फरकाचे स्वरूप
इ) चिंताचे प्रकार

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - III) (CBCS) Examination: March/April-2023
Sports Psychology and Sociology (19501303)

Day & Date: Sunday, 02-07-2023
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) The word "psychology" comes from the language:
 - a) Latin
 - b) Spanish
 - c) Greek
 - d) Italian
- 2) Psychology is defined as the scientific study of _____ and _____.
 - a) People and things
 - b) Emotions and beliefs
 - c) Belief and religion
 - d) Mind and behavior
- 3) The scientific approach is more useful for answering questions about _____ than questions about _____.
 - a) facts, values
 - b) Imagination, emotion
 - c) values, facts
 - d) Emotions, facts
- 4) According to the text, the lower level of explanation relates to _____ processes.
 - a) Social
 - b) Cultural
 - c) Organic
 - d) Interpersonal
- 5) The psychologist is working on the level of _____ to find out the effect of new drug on brain activity.
 - a) Lower
 - b) The middle
 - c) Upper
 - d) All of the above
- 6) Different people react differently to the same situation, this is called _____.
 - a) Multiple determinants
 - b) Nationalism
 - c) Simpson effect
 - d) Personal differences
- 7) The Greek philosopher _____ believed that knowledge is gained through experience and learning.
 - a) Archimedes
 - b) Russo
 - c) Plato
 - d) Aristotle
- 8) The network of society is a symbol of _____.
 - a) Human relations
 - b) Social relations
 - c) Orientation
 - d) Interconnection
- 9) Society is _____.
 - a) Natural
 - b) Deliberate
 - c) Practical
 - d) Functional
- 10) Sociology analyzes the process of communication
 - a) Co-operation
 - b) Conflict
 - c) Competition
 - d) All of the above

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Explain the transfer of training. **10**
 - b) Explain the learning curve with example. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (any one)** **15**
- a) Explain socialization through physical education.
 - b) Explain the meaning and importance of sports psychology.
- Q.4 Answer the following questions. (any one)** **15**
- a) Explain the factors that affect motivation.
 - b) Explain the types of individual differences.
- Q.5 Write short notes. (any four)** **20**
- a) Group dynamics
 - b) Social recognition
 - c) Learning curve
 - d) The nature of individual differences
 - e) Types of anxiety

- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain in detail the principles of curriculum.
 - b) Define curriculum and give its need and importance.
- Q.4 Answer the following question (any one)** **15**
- a) Explain in detail the factors affecting curriculum.
 - b) Explain in detail the steps of curriculum construction
- Q.5 Write short notes on (Any four)** **20**
- a) Role of teachers
 - b) Social factors
 - c) Area of physical Education
 - d) Teaching practice
 - e) Recreation

Seat
No.

--

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: March/April-2023
Measurement and Evaluation in Physical Education (19501401)

Day & Date: Monday, 19-06-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) जॉन्सन बास्केटबॉल क्षमता चाचणी ——— चे मूलभूत कौशल्य मोजते.
 अ) नेमबाजी, फेकणे आणि पकडणे ब) नेमबाजी, फेकणे आणि ड्रिब्लिंग
 क) संरक्षण, गुन्हा आणि तंत्र ड) यापैकी नाही
- 2) Mc डोनाल्ड यांनी ——— मध्ये एक कौशल्य चाचणी तयार केली आहे.
 अ) बास्केटबॉल ब) व्हॉलीबॉल
 क) सॉकर ड) हँडबॉल
- 3) AAHPER युवा फिटनेस चाचणीमध्ये ——— यांचा समावेश असतो.
 अ) 5 वस्तू ब) 6 वस्तू
 क) 7 वस्तू ड) 8 वस्तू
- 4) खालील चाचणीपैकी ——— सह-ऑर्डिनेशन मोजू शकत नाही.
 अ) बॉल कॅच ब) जंप रोप
 क) अनुलंब उडी ड) जंपिंग जॅक
- 5) J.C.R चाचणी ——— ने तयार केली होती.
 अ) बॅरो ब) न्यूटन
 क) फिलिप्स ड) रॉजर
- 6) AAHPER युवा फिटनेस चाचणी ——— मध्ये सादर करण्यात आली.
 अ) भारत ब) आफ्रिका
 क) अर्जेन्टिना ड) अमेरिका
- 7) जॉन्सनने ——— चाचणी तयार केली.
 अ) व्हॉलीबॉल ब) बास्केटबॉल
 क) फुटबॉल ड) बॅडमिंटन
- 8) AAHPER युवा फिटनेस चाचणी ——— मोजण्यासाठी आहे.
 अ) सामान्य मोटर क्षमता ब) मोटर फिटनेस
 क) मोटर एज्युकॅबिलिटी ड) वरील सर्व
- 9) कोणत्या ——— प्रकरणात आपण चाचणी वापरू नये
 अ) जेव्हा संख्या लहान असते ब) जेव्हा भिन्नता मोठी असते
 क) वितरण सामान्य असताना ड) वरीलपैकी काहीही नाही

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: March/April-2023
Measurement and Evaluation in Physical Education (19501401)**

Day & Date: Monday, 19-06-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 10

- 1) Johnson Basketball Ability Test Measures The Basic Skill of _____.
 - a) Shooting, Throwing and Catching
 - b) Shooting, Throwing and Dribbling
 - c) Defense, Offence and Technique
 - d) None of These
- 2) McDonald Has Constructed A Skill Test in _____.
 - a) Basketball
 - b) Volleyball
 - c) Soccer
 - d) Handball
- 3) AAHPER Youth Fitness Test Consist of _____.
 - a) 5 Items
 - b) 6 Items
 - c) 7 Items
 - d) 8 Items
- 4) _____ of The Following Test Cannot Measure Co-Ordination.
 - a) Ball Catch
 - b) Jump Rope
 - c) Vertical Jump
 - d) Jumping Jack
- 5) J.C.R Test Was Constructed By _____.
 - a) Barrow
 - b) Newton
 - c) Philips
 - d) Roger
- 6) AAHPER Youth Fitness Test Was Introduced In _____.
 - a) India
 - b) Africa
 - c) Argentina
 - d) America
- 7) Johnson Prepared _____ Test.
 - a) Volleyball
 - b) Basketball
 - c) Football
 - d) Badminton
- 8) AAHPER Youth Fitness Test is for measuring _____.
 - a) General Motor Ability
 - b) Motor Fitness
 - c) Motor Educability
 - d) All of The Above
- 9) In Which _____ Case We Should Not Use Test
 - a) When The Number Is Small
 - b) When Variance Is Large
 - c) When Distribution Is Normal
 - d) None of the above
- 10) Ability To Effectively Integrate The Moments Of The Body Part Is _____.
 - a) Agility
 - b) Balance
 - c) Co-Ordination
 - d) Speed

Q.2 Answer the following questions.

- a) Explain Criteria of Good Test. 10
- b) Explain Meaning Test Measurement and Evaluation In Physical Education. 10

- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Write need and importance of Test and Measurement Evaluation in Physical Education
 - b) Write in Detail AAHPER Youth Fitness Test.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain in Detail Johnson Basketball Test.
 - b) Explain in Detail Lockhart And Macpherson Badminton Test
- Q.5 Write short notes. (Any four) 20**
- a) National Physical Fitness Test
 - b) JCR Test
 - c) S.A.I Volleyball Test
 - d) Indiana Motor Fitness Test
 - e) Principle of Evaluation Test

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination: March/April-2023
Kinesiology and Biomechanics (19501402)**

Day & Date: Tuesday, 20-06-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original question in English.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 10

- 1) The two bones are connected to each other _____ formed.
 - a) skeletal muscle
 - b) muscle
 - c) joint
 - d) none of these
- 2) Shoulder joint is the example of _____ type of joint.
 - a) Radio - ulnar
 - b) Pivot
 - c) Ball and socket
 - d) Hinge
- 3) _____ movement is possible through Hip joint.
 - a) Supination
 - b) Abduction
 - c) Pronation
 - d) Ulnar flexion
- 4) There are _____ kinds of lever.
 - a) two
 - b) three
 - c) four
 - d) five
- 5) In the discus throw the _____ element is affected on the discus.
 - a) human force
 - b) air resistance
 - c) gravitational force
 - d) all above
- 6) Dorsi flexion movement occurs through _____ joint.
 - a) Ankle
 - b) Knee
 - c) Wrist
 - d) Elbow
- 7) Newtons laws of Inertia of motion is _____ law.
 - a) Third
 - b) First
 - c) Forth
 - d) Second
- 8) The movement through radio-ulnar joint is _____.
 - a) Eversion
 - b) Horizontal Extension
 - c) Supination
 - d) Horizontal flexion
- 9) Newtons third law of motion is _____.
 - a) law of Inertia
 - b) law of action-reaction
 - c) law of momentum
 - d) none of these
- 10) The two bones are connected to each other due to _____.
 - a) muscle
 - b) ligament
 - c) lever
 - d) none of these

Q.2 Answer the following questions.

- a) Define Kinesiology and Biomechanics. 10
- b) Explain the types of muscle contractions. 10

- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Define projectile and explain with suitable example projectile and their application to games and sports.
 - b) Define force and explain their application to games and sports.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain types of lever with example.
 - b) Explain the classification of joints.
- Q.5 Write short notes. (Any four) 20**
- a) Law of Inertia
 - b) Fundamental Movements
 - c) Classification of muscles
 - d) Law of Acceleration
 - e) Importance of Biomechanics

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: March/April-2023
Research and Statistics in Physical Education (19501403)

Day & Date: Wednesday, 21-06-2023
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका वाचणे आवश्यक आहे.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) मोडची गणना ---- या सूत्राद्वारे केली जाते.
 अ) मोड = 3 मध्यक - 2 मध्य ब) मोड = 2 मध्यक - 3 मध्य
 क) मोड = मध्यक - मध्यक ड) मोड = मध्य - मध्यक
- 2) ---- मुख्य संशोधन पध्दती आहे.
 अ) दोन ब) तीन
 क) चार ड) पाच
- 3) सांख्यिकी हा ---- शब्द आहे.
 अ) इंग्रजी ब) लॅटिन
 क) ग्रीक ड) वरीलपैकी काहीही नाही
- 4) खालीलपैकी ---- हा संशोधनाचा घटक नाही.
 अ) अभ्यासाचा नमुना ब) डेटा संकलनाचे साधन
 क) संशोधन पध्दत ड) अहवाल लेखन
- 5) ---- हे मध्यवर्ती प्रवृत्तीचे विश्वसनीय माप आहे.
 अ) मध्यक ब) मध्य
 क) मोड ड) वरील सर्व
- 6) श्रेणी चर्तुथक विचलन सरासरी विचलन आणि मानक विचलन हे ---- चे माप आहे.
 अ) मापन ब) मध्यवर्ती प्रवृत्तीचे मापन
 क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 7) विचलनशीलतेचे मुख्य प्रकार ---- आहेत.
 अ) 4 ब) 5
 क) 3 ड) 2
- 8) संशोधन जर्नल्स, पुस्तके, प्रबंध आणि समस्येवरील माहितीच्या इतर स्रोतांचे काळजीपूर्वक पुनरावलोकन करणे हे संशोधनाच्या ---- मधील महत्त्वाचे पाऊल आहे.
 अ) समस्येची निवड ब) नियोजन
 क) संशोधन पध्दत ड) अहवाल लेखन

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: March/April-2023
Research and Statistics in Physical Education (19501403)

Day & Date: Wednesday, 21-06-2023
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate in full marks.
 3) Candidate who intend to write their answers in Marathi advised to read the original Questions in English.

Q.1 Choose the correct alternatives.

10

- 1) Mode is calculated by the formula _____.
 a) $\text{Mode} = 3 \text{ median} - 2 \text{ mean}$ b) $\text{Mode} = 2 \text{ median} - 3 \text{ mean}$
 c) $\text{Mode} = \text{median} - \text{mean}$ d) $\text{Mode} = \text{mean} - \text{median}$
- 2) There is _____ main research method.
 a) Two b) Three
 c) Four d) Five
- 3) Statistics is _____ word.
 a) English b) Latin
 c) Greek d) None of the above
- 4) _____ of the following is not component of research.
 a) Sample of the study b) Tool of the data collection
 c) Research method d) Report writing
- 5) _____ is a reliable measure of central tendency.
 a) Median b) Mean
 c) Mode d) All of the above
- 6) Range quartile deviation average deviation and standard deviation are measures of _____.
 a) Measurement b) Measurement of central tendency
 c) Both a and b d) None of these
- 7) Main types of measures of variability are _____.
 a) 4 b) 5
 c) 3 d) 2
- 8) A careful review of the research journals, books, dissertation and other sources of information on the Problem this is important step in the _____ of research.
 a) Selection of problem b) Planning
 c) Research method d) Report writing
- 9) _____ is focused on the immediate application not on the development of theory not upon general application.
 a) Fundamental b) Applied
 c) Case study d) Action
- 10) Mean deviation which calculated is minimum at _____.
 a) Mean b) Median
 c) Mode d) All of the above

Q.2 Answer the following questions.

- a) Write definition of statistics and explain need and importance of statistics in physical education. **10**
- b) Explain need for surviving related literature. **10**

Q.3 Answer the following questions. (Any One)

- a) Write need and importance of research in physical education. **15**
- b) Write in detail about measures of central tendency.

Q.4 Answer the following questions (any One)

- a) Explain scope of research in physical education of sports. **15**
- b) Calculate mode from following table.

CI	f
150—154	6
145—149	4
140—144	3
135—139	3
130—134	6
125—129	8
120—124	7
115—119	5
110—114	8
105—109	4
100—104	6
	N=60

Q.5 Write short notes. (Any Four)

- a) Concept of population and sample
- b) Percentiles
- c) Historical method
- d) Interview
- e) Histogram

20

- 10) फॉसबरी फ्लॉप हे तंत्र ---- मध्ये वापरले जाते.
अ) लांब उडी
ब) उंच उडी
क) तिहेरी उडी
ड) भाला फेक

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) बास्केटबॉल मधील मूलभूत कौशल्याची यादी देवून कोणत्याही दोन कौशल्याचे पृथ्यकरण करा. **10**
ब) खेळ आणि क्रिडेमध्ये वजन प्रशिक्षणाची भूमिका स्पष्ट करा. **10**

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) 400 मी. धावनमार्गाची आकृती काढा आणि धावनमार्ग क्र. 2, 3 आणि 4 चे वाढीव अंतर काढा. **15**
ब) हॅडबॉल मैदानाची मोजमापासह आकृती काढून विविध भागांना नावे द्या.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) मार्गदर्शकाची सर्वसामान्य खेळापूर्वी, खेळ चालू असताना आणि खेळ संपल्यानंतरची कर्तव्ये लिहा. **15**
ब) मार्गदर्शनाची व्याख्या सांगा आणि मार्गदर्शकाची शैक्षणिक गुणवत्ता आणि गुणवैशिष्टे स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा (कोणत्याही चार)

- अ) रिले स्पर्धेतील दांडू अदलाबदल क्षेत्र **20**
ब) मनोरंजनात्मक व पूरक खेळ
क) वजन प्रशिक्षण
ड) क्रिकेटमधील पॉवर प्ले
इ) मार्गदर्शन शिबीराची गरज आणि महत्व

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination: March/April-2023
Theory of Sports and Game and Their Officiating and Coaching
(19501404)**

Day & Date: Thursday, 22-06-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Neat Diagram must be drawn where necessary.
3) The Candidate should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternatives.

10

- 1) Service Skill is related to _____ game.
 - a) Volley Ball
 - b) Badminton
 - c) Table tennis
 - d) All above
- 2) In Athletics the width of the lane is _____ mtr.
 - a) 1.50
 - b) 1.22
 - c) 2.00
 - d) 1.06
- 3) Back stroke technique is related to _____ event.
 - a) Lawn Tennis
 - b) Swimming
 - c) Chess
 - d) Hand Ball
- 4) The word 'Liberio' is related _____ games.
 - a) Basket Ball
 - b) Hand Ball
 - c) Foot Ball
 - d) None of these
- 5) In Volley Ball length of Antenna is _____ mtr.
 - a) 1.22
 - b) 1.80
 - c) 1.50
 - d) 1.48
- 6) Heading Skill is related to _____ game.
 - a) Basket ball
 - b) Hand Ball
 - c) Foot ball
 - d) Hockey
- 7) Standard Swimming Pool length is _____ mts.
 - a) 25
 - b) 50
 - c) 75
 - d) None of these
- 8) Two points are awarded for 'Iona' in _____.
 - a) Volley Ball
 - b) Kho-Kho
 - c) Basket Ball
 - d) None of these
- 9) The distance for marathon race is _____.
 - a) 26 miles and 385 yards
 - b) 42.195 km
 - c) Both a and b
 - d) None of these
- 10) Fosbury flop style used in _____.
 - a) Long jump
 - b) High jump
 - c) Hop step jump
 - d) Javelin throw

Q.2 Answer the following questions.

- a) List the fundamental skill of Basket Ball and analyses any two skills of them. **10**
- b) Explain the role of Weight training in games and sports. **10**

Q.3 Answer the following questions. (Any one)

15

- a) Draw a neat diagram of 400 m Track and Calculate the stagger distance for lane no. 2, 3 and 4.

OR

- b) Draw a neat diagram of Hand Ball court with measurements and give the names of various area.

Q.4 Answer the following questions. (any one)

15

- a) Write the duties of couch general, pre, during and post game.

OR

- b) Define coaching and explain the qualification and qualities of coach.

Q.5 Write short notes. (Any Four)

20

- a) Batten exchange zone in relay
- b) Recreational and leadup game
- c) Weight Training
- d) Power play in cricket
- e) Need and importance of coaching camp.

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
History, Principles and Foundation of Physical Education and
Olympic Movement (19501101)**

Day & Date: Tuesday, 04-07-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 10
- 1) ——— हा शारीरिक शिक्षणातील पाश्चिमात्य तत्वज्ञानाचा जनक आहे.
अ) रूसो
ब) प्लेटो
क) अॅरीस्टॉटल
ड) झोला
 - 2) एमिल ग्रंथाचा लेखक ——— आहे.
अ) प्लेटो
ब) अॅरिस्टॉटल
क) रूसो
ड) झोला
 - 3) वास्तववादाची सर्वप्रथम ओळख ——— याने करून दिली.
अ) प्लेटो
ब) झोला
क) क्रिमेंन
ड) अॅरिस्टॉटल
 - 4) ——— वय हे हाडांच्या वर्गीकरणावर अवलंबून असते.
अ) शारीरिक
ब) कालप्रणित
क) मानसिक
ड) यापैकी नाही
 - 5) वाढ ही ——— चालणारी प्रक्रिया नाही.
अ) भाग
ब) सतत
क) त्वरीत
ड) रेषात्मक
 - 6) प्राचीन ऑलिंपिक खेळांची सुरुवात ——— साली झाली.
अ) इ. पू 777
ब) इ. पू 676
क) इ पू 776
ड) 766 इ. पू
 - 7) शेल्डन याने सांगितलेले मानवी शरीराचे प्रकार ——— आहेत.
अ) तीन
ब) चार
क) पाच
ड) दोन
 - 8) तयारीचा नियम हा ——— चा नियम आहे.
अ) अध्ययन
ब) अध्ययन संक्रमण
क) अध्यापन पद्धती
ड) यापैकी नाही
 - 9) 'अल्टीयस' या शब्दाचा अर्थ ——— आहे.
अ) वेगवान
ब) उच्चतम
क) बलवान
ड) लवचिक

- 10) ऑलिंपिक च्या झेंडयावर ---- वर्तुळे आहेत.
- अ) 5 ब) 6
क) 7 ड) 4

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 20
- अ) शारीरिक शिक्षणाचे वर्तमान युगातील महत्त्व विशद करा.
ब) शारीरिक शिक्षणाबद्दलचे गैरसमज विशद करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) अध्ययन वक्र स्पष्ट करा.
ब) अध्ययनाचे नियम स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) शारीरिक शिक्षणाची ध्येय व उद्दिष्ट सविस्तर स्पष्ट करा.
ब) वाढ आणि विकास म्हणजे काय? कालप्रणित आणि मानसिक वय स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
- अ) शरीर प्रकार
ब) युवा ऑलिंपिक स्पर्धा
क) अर्जुन पुरस्कार
ड) पॅरा ऑलिंपिक स्पर्धा
इ) नेतृत्व

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
History, Principles and Foundation of Physical Education and
Olympic Movement (19501101)**

Day & Date: Tuesday, 04-07-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) The candidate should read the original question in English.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) _____ is known as father of western philosophy in physical education.

a) Rousseau	b) Plato
c) Aristotle	d) Zola
- 2) The author of Emile was _____.

a) Plato	b) Aristotle
c) Rousseau	d) Zola
- 3) Realism was first introduced by _____.

a) Plato	b) Zola
c) Freeman	d) Aristotle
- 4) _____ age depends upon classification of bones.

a) Anatomical	b) Chronological
c) Mental	d) None of these
- 5) Growth is not a _____ process.

a) Part	b) Continuous
c) Instant	d) Linear
- 6) Ancient Olympic games were initiated in the year _____.

a) 777 B.C.	b) 676 B.C.
c) 776 B.C.	d) 766 B.C.
- 7) Sheldon has introduced _____ types of human body.

a) Three	b) Four
c) Five	d) Two
- 8) Law of readiness is a law of _____.

a) Learning	b) Transfer of learning
c) Methodology	d) None of these
- 9) The word Altius means _____.

a) Faster	b) Higher
c) Stronger	d) Flexible
- 10) There are _____ circles on Olympic flag.

a) 5	b) 6
c) 7	d) 4

- Q.2 Answer the following questions. 20**
- a) Give importance of physical education in present era.
 - b) Give misconceptions about physical education.
- Q.3 Answer the following question. (Any One) 15**
- a) Explain the learning curve.
 - b) Explain the laws of learning.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the aim and objectives of physical education.
 - b) What is growth and development? Explain the chronological and psychological age.
- Q.5 Write Short Notes on: (Any Four) 20**
- a) Body types
 - b) Youth Olympic Games
 - c) Arjun Award
 - d) Para Olympic Games
 - e) Leadership

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
Anatomy, Physiology Sports Medicine, Physiotherapy and Rehabilitation
(19501102)

Day & Date: Wednesday, 05-07-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढणे.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून पर्याय जागा भरा.

10

- 1) रक्तदाब मोजण्याच्या यंत्राला ---- म्हणतात.
 अ) स्फिग्मोमॅनोमीटर ब) स्किन फोल्ड
 क) गोनिमिटर ड) फ्लेक्झोमीटर
- 2) हृदयामध्ये जो स्नायू दिसून येतो त्याला ---- म्हणतात.
 अ) हृदयाचा स्नायू ब) अॅच्छिक स्नायू
 क) अनैच्छिक स्नायू ड) यापैकी नाही
- 3) यकृतामध्ये मध्ये ---- तयार होतो.
 अ) आंत्ररस ब) स्वादुपिंडरस
 क) पित्त ड) लाळ
- 4) श्वास घेत असताना शरीरा मध्ये हवा ---- च्या माध्यमातून घेतो.
 अ) अन्नमार्ग ब) अन्ननलिका
 क) जठर ड) श्वासनलिका
- 5) मानवी हृदयाचे ---- भाग पडतात.
 अ) तीन ब) एक
 क) चार ड) सहा
- 6) जठराचे कार्य ---- आहे.
 अ) प्रथिने, पिष्टमय पदार्थांचे विघटन व अन्न आम्लीय करणे
 ब) रक्तातील साखरेचे प्रमाण नियंत्रित करणे
 क) मल बाहेर काढणे
 ड) यापैकी नाही
- 7) स्प्रेन (लचका) ही जखम ---- शी संबंधित आहे.
 अ) जोड पेशी ब) अस्थिबंधने
 क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 8) डायथर्मी ही ---- उपविभागात वर्गित केली आहे.
 अ) तीन ब) चार
 क) एक ड) दोन

- 9) मुरगळणे या दुखापतीचा तात्काळ उपाय ----
अ) अल्ट्रासाउंड ब) हायड्रोथेरेपी
क) क्रायोथेरेपी ड) इफ्रारेड
- 10) ---- हे मादकद्रव्य स्नायू आवरण, ताकत व शक्ती वाढवते.
अ) अॅनाबॉलिक स्टेरॉइड ब) नारकोटिक्स
क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही

प्र.2 थोडक्यात उत्तरे लिहा.

- 1) कृत्रिम श्वसन व त्याचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा. 10
2) स्नायू आकुंचन प्रसरणाचे प्रकार स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- 1) हृदयाची आकृती काढा. भागांना नावे द्या आणि सविस्तर स्पष्ट करा. 15
2) शरीररचना शास्त्र व भौतिक उपचार यांची गरज व महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- 1) श्वसन संस्थेची आकृती काढून भागांना नावे द्या आणि दुय्यम श्वसन स्पष्ट करा. 15
2) क्रीडा दुखापतीची कारणे व उपाय सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- 1) क्रीडा वैद्यकशास्त्र 20
2) मसाज
3) डोपिंग
4) रक्तदाब
5) जलचिकित्सा

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
Anatomy, Physiology Sports Medicine, Physiotherapy and Rehabilitation
(19501102)

Day & Date: Wednesday, 05-07-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) The candidate should read the original questions in English.
 3) Neat diagram must be drawn where necessary.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) _____ is an instrument to measure blood pressure.
 - a) Sphygmomanometer
 - b) skin fold
 - c) Gonimeter
 - d) Flexometer
- 2) Muscle is found in the heart is known as _____.
 - a) Cardiac muscle
 - b) Voluntary muscle
 - c) Involuntary muscle
 - d) None of these
- 3) _____ is produced in liver.
 - a) Intestinal juice
 - b) Pancreatic juice
 - c) Bile
 - d) Saliva
- 4) During respiration, we take air inside the body through the _____.
 - a) alimentary canal
 - b) oesophagus
 - c) stomach
 - d) trachea
- 5) The heart is divided into _____ parts.
 - a) Three
 - b) One
 - c) Four
 - d) Six
- 6) Function of stomach is _____.
 - a) Digestion of proteins, carbohydrates and making food acid
 - b) Regulation of blood sugar level
 - c) Expulsion of faeces
 - d) None of these
- 7) Sprain is an injury to _____.
 - a) Connective tissue
 - b) Ligament
 - c) Both a & b
 - d) None of these
- 8) Diathermy may be divided into _____ categories.
 - a) Three
 - b) Four
 - c) One
 - d) Two
- 9) Immediate treatment of sprain is _____.
 - a) Ultra sound
 - b) Hydrotherapy
 - c) Cryo therapy
 - d) Infrared
- 10) _____ drugs lead to increase muscle mass strength and power.
 - a) Anabolic steroid
 - b) Narcotics
 - c) Both a and b
 - d) None of these

- Q.2 Answer the following questions:**
- a) Explain Artificial respiration and its types. **10**
 - b) Explain types of muscular contraction. **10**
- Q.3 Answer the following question: (Any One) **15****
- a) Draw a diagram of heart label the parts and explain in details.
 - b) Explain need and importance of anatomy and physiotherapy in details.
- Q.4 Answer the following question: (Any One) **15****
- a) Draw a diagram of Respiratory system label the parts and explain second wind.
 - b) Explain causes and prevention of sports injuries in details.
- Q.5 Write short notes on: (Any Four) **20****
- a) Sports Medicine
 - b) Massage
 - c) Doping
 - d) Blood Pressure
 - e) Hydrotherapy

- 10) आवाजाची तिब्रता ---- या एककाने मोजली जाते.
अ) लिटर
ब) डेसिबल
क) पौंड
ड) किलोग्रॅम

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) शालेय आरोग्य सेवेची उद्दिष्टे स्पष्ट करा. 10
ब) आरोग्य शिक्षण आणि आरोग्य पर्यवेक्षण संकल्पना विशद करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) शालेय स्तरावर पुरविल्या जाणाऱ्या आरोग्य सेवा स्पष्ट करा. 15
ब) भारतातील संसर्गजन्य रोगाविषयी सविस्तर माहिती लिहा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) जल प्रदूषणाचे परिणाम सांगून जल प्रदूषणाचे संरक्षक उपाय स्पष्ट करा. 15
ब) लोकसंख्या विस्फोटाची कारणे सांगून त्याचे पर्यावरणावर होणारे परिणाम विशद करा.

प्र.5 थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) संसर्ग विरहित रोग 20
ब) अन्नाचे अपचन
क) स्थूलता
ड) ध्वनि प्रदूषणाचे परिणाम
ई) अन्नाचे घटक

- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Explain the objective of school health service. **10**
 - b) State the concept of health education and health supervision. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain the health services provided at school level.
 - b) Write the detail information about communicable diseases in India.
- Q.4 Answer the following question (Any One)** **15**
- a) State the effects of water pollution. Explain the remedies for controlling water pollution.
 - b) State the causes of population explosion and explain its effects on environment.
- Q.5 Write short notes on (Any Four)** **20**
- a) Non communicable diseases
 - b) Indigestion of food
 - c) Obesity
 - d) Effects of noise pollution
 - e) Components of food

- 10) भाषा ---- का सर्वोत्तम साधन है।
अ) विचार
क) विचार विनिमय
ब) विनिमय
ड) आचार

प्र.2 निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

- अ) हिंदी शिक्षा के विविध उद्देश स्पष्ट कीजिए। 10
ब) गद्य का अध्यापन विस्तृत में लिखिए। 10

प्र.3 निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए। (कोई एक) 15

- अ) हिंदी शिक्षक की पात्रता तथा गुणविशेष की चर्चा कीजिए।
ब) माध्यमिक शाला में हिंदी का स्थान और महत्व स्पष्ट कीजिए।

प्र.4 निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए। (कोई एक) 15

- अ) हिंदी अध्यापन साहित्य और साधन की सूची देकर उनमें से तीन स्पष्ट कीजिए।
ब) हिंदी भाषा का अन्य भाषाओं के साथ समन्वय स्पष्ट कीजिए।

प्र.5 टिप्पणी लिखिए। (सिर्फ चार) 20

- अ) पद्य अध्यापन
ब) प्रकट वाचन
क) अध्यापक संघटना
ड) अध्यापन के सुत्र
इ) निदानात्मक परीक्षा

Seat No.	
---------------------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
English (19501106)

Day & Date: Friday, 07-07-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Figure to the right indicates full marks.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) Deductive method is teaching method of _____.
 - a) Prose
 - b) Poetry
 - c) Grammar
 - d) None of these
- 2) _____ is an important aspect in the language.
 - a) Grammar
 - b) Student
 - c) Teacher
 - d) Poetry
- 3) _____ is an audio – visual aid.
 - a) Television
 - b) Radio
 - c) Tape Recorder
 - d) Chart
- 4) As for as three language formula _____ is third language in India.
 - a) Hindi
 - b) English
 - c) Mother tongue
 - d) None of these
- 5) _____ is a supporting aid.
 - a) Television
 - b) Dictionary
 - c) Flash cards
 - d) Charts
- 6) Every letter of the word _____ shows the qualities of English teacher.
 - a) TEACHAER
 - b) STUDENT
 - c) QUALITY
 - d) None of these
- 7) _____ method is called 'Text-Book Method'.
 - a) Direct
 - b) Grammar-Translation
 - c) Dr. West's
 - d) The Bilingual
- 8) Prose is a form of _____.
 - a) Grammar
 - b) Literature
 - c) Poetry
 - d) Composition
- 9) There are _____ types of reading skill.
 - a) Two
 - b) Three
 - c) Four
 - d) Five
- 10) Poetry has _____ aspect.
 - a) Emotional
 - b) Imaginative
 - c) Rhythmic
 - d) All of these

- Q.2 Answer the following question.**
- a) Explain the objectives of English Teachers Association. **10**
 - b) Give difference between Diagnostic test and Unit test. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any one)** **15**
- a) Explain Dr. West's new method in detail.
 - b) Explain in detail The Direct method.
- Q.4 Answer the following question. (Any one)** **15**
- a) Explain the kinds of grammar.
 - b) Explain the steps of teaching of prose.
- Q.5 Write short notes: (Any four)** **20**
- a) English as library language.
 - b) Objectives of reading skill
 - c) Importance of instructional aids
 - d) Importance of unit test
 - e) Qualities of English teacher

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
History (19501107)

Day & Date: Friday, 07-07-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.
 3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे उचित ठरेल.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) इतिहासाचा जनक ---- यांना म्हटले जाते.
 अ) हेरॉडोटस
 क) कार्लाइल
 ब) हेप्पोल्ड
 ड) बर्कहार्ट
- 2) इतिहासाचा समावेश ---- गटात होतो.
 अ) विज्ञान
 क) राजकीय
 ब) सामाजिक शास्त्र
 ड) यापैकी नाही
- 3) इतिहासात ---- घटनांची नोंद होते.
 अ) वर्तमान कालीन
 क) भविष्यकालीन
 ब) भूतकालीन
 ड) वरील सर्व
- 4) विद्यार्थी ऐतिहासिक स्थळांना भेटी देतो हे ---- उद्दीष्टाचे स्पष्टीकरण आहे.
 अ) आकलन
 क) अभिरूची
 ब) कौशल्य
 ड) अभिवृत्ती
- 5) इतिहास विषय गोष्ट पद्धतीने शिकवताना ---- घटकाला महत्त्व द्यावे.
 अ) घटनाक्रम
 क) अभिनय
 ब) आवाज आणि भाषा
 ड) वरील सर्व
- 6) प्रकल्प पद्धतीचा जनक ---- यास म्हटले जाते.
 अ) जॉन ड्युई
 क) स्टीव्हनसन
 ब) किलपॅट्रीक
 ड) प्लेटो
- 7) ऐतिहासिक आधारात ---- चा समावेश होतो.
 अ) मंदिरे
 क) नाणी
 ब) खेळणी
 ड) वरील सर्व
- 8) अध्ययन अनुभव ---- प्रकारचे असतात.
 अ) प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष
 क) 'अ' आणि 'ब'
 ब) शाब्दीक-अशाब्दीक
 ड) यापैकी नाही
- 9) इतिहास शिक्षणाचे मूल्य ---- आहे.
 अ) संज्ञात्मक
 क) सामाजिक
 ब) राष्ट्रीय
 ड) वरील सर्व

- 10) पुढीलपैकी ---- हे दृक साधन आहे.
अ) चित्रे
क) रेडिओ
ब) चित्रपट
ड) वरील सर्व

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
अ) दृकश्राव्य साधनाचे विविध प्रकार कोणते? स्पष्ट करा. 10
ब) इतिहास अध्यापनाची सुत्रे स्पष्ट करा. 10
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) इतिहासाचा चांगला अध्यापक होण्यासाठी कोणत्या गुणांची आवश्यकता आहे?
ब) इतिहास अध्यापनाच्या विविध पद्धति सांगून त्यापैकी दोन स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
अ) इतिहासाची व्याख्या सांगून इतिहासाचे अभ्यासक्रमातील स्थान आणि महत्त्व करा.
ब) इतिहासाच्या चांगल्या पाठ्यपुस्तकाची वैशिष्ट्ये कोणती?
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 20
अ) इतिहास अध्ययन व अध्यापन तंत्रे
ब) कथन पद्धती
क) इतिहास अध्यापनाची ध्येय व उद्दिष्टे
ड) इतिहास शिक्षक संघटना
इ) नकाशे आणि तक्त्यांचा वापर

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
History (19501107)

Day & Date: Friday, 07-07-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Candidates should read original questions in English.

Q.1 Chose the correct alternative

10

- 1) The father of history is called to _____.
a) Herodotus b) Happend
c) Carlyle d) Burk hurt
- 2) History includes _____ groups.
a) Science b) Social science
c) Political d) None of these
- 3) History records _____ event.
a) Present b) Past
c) Future d) Above all
- 4) Student visits historical places is the specification of _____ objective.
a) Understanding b) Skill
c) Interest d) Attitude
- 5) While teaching history subject with story method _____ is important.
a) Sequence of event b) Voice and language
c) Acting d) Above all
- 6) The father of Project method is _____.
a) John Dewey b) Kilpatrick
c) Stevenson d) Plato
- 7) Historical source includes _____.
a) Temples b) Toys
c) Coins d) Above all
- 8) Learning experience are _____ types.
a) Direct-Indirect b) Verbal-Non verbal
c) a and b d) None of these
- 9) The value of history education is _____.
a) Cognitive b) National
c) Social d) Above all
- 10) The following _____ is visual aids.
a) Picture b) Movies
c) Radio d) Above all

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) What are the various types of audiovisual aids? Explain. **10**
 - b) Explain the maxims of teaching history. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) What qualities are essential to become a good teacher of history.
 - b) Which are the methods of teaching history? Explain any Two.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Define the History and explain the place and importance of History in curriculum.
 - b) What are the characteristics of Ideal History text book?
- Q.5 Write short notes: (Any Four)** **20**
- a) Technique of teaching learning History
 - b) Narration method
 - c) Aim and objective of teaching History
 - d) History Teacher Organization
 - e) Use of map and chart

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
Geography - (19501108)

Day & Date: Friday, 07-07-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) अभ्यासक्रम म्हणजे ---- साध्य करण्यासाठी शाळेत उपयोगात आणलेले सर्व प्रकारचे अनुभव होय.
 अ) ज्ञान
 ब) विद्यार्थी आंतरक्रिया
 क) दोन्ही अ आणि ब
 ड) शैक्षणिक ध्येय
- 2) भूगोल खोलीचा उपयोग ---- हेतूसाठी होतो.
 अ) संकलन
 ब) आवड निर्माण करणे
 क) अध्यापन साधनाचे निरीक्षण
 ड) वरील सर्व
- 3) विद्यार्थी ---- या पद्धतीमध्ये निष्क्रिय असतो.
 अ) प्रकल्प
 ब) व्याख्यान
 क) शोध
 ड) यापैकी नाही
- 4) भूगोलाचे जनक ---- हे आहेत.
 अ) हॅम्बोल्ट
 ब) इरॅटोस्थेनेस
 क) विल्यम
 ड) यापैकी नाही
- 5) भौगोलिक माहिती सहजपणे देणारे साधन म्हणजे ---- होय.
 अ) नकाशे
 ब) प्रतिकृती
 क) चित्रे
 ड) यापैकी नाही
- 6) ---- या पद्धतीस सॉक्रेटिस पद्धत म्हणतात.
 अ) वर्णनात्मक
 ब) प्रायोगिक
 क) प्रश्नोत्तर
 ड) वरील सर्व
- 7) पृथ्वीचे स्वरूप समजण्यासाठी ---- चा वापर केला जातो.
 अ) वर्कबुक
 ब) पृथ्वीगोल
 क) नकाशा
 ड) तक्ता
- 8) पुढीलपैकी कोणती मुल्यमापन पद्धत आहे?
 अ) प्रश्नावली
 ब) मुलाखत
 क) दोन्ही 'अ' आणि 'ब'
 ड) यापैकी नाही
- 9) भूगोल मंडळाने ---- कार्यक्रम आयोजित करावेत.
 अ) विज्ञान जत्रा
 ब) सूर्यग्रहणाचे निरीक्षण
 क) हस्ताक्षर स्पर्धा
 ड) वरील सर्व

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
Geography - (19501108)

Day & Date: Friday, 07-07-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) The candidate should read the original question in English.

Q.1 Chose the correct alternative

10

- 1) Curriculum means to achieve _____ by using all types experience in school.
 - a) Knowledge
 - b) Student interaction
 - c) Both a and b
 - d) Educational aims
- 2) Geography room is used for _____ purpose.
 - a) Collection
 - b) to create interest
 - c) Observation of teaching tools
 - d) All above
- 3) Student are passive in _____ method.
 - a) Project
 - b) Lecture
 - c) Discovery
 - d) None of these
- 4) _____ is the father of geography.
 - a) Humbolt
 - b) Eratosthenes
 - c) William
 - d) None of these
- 5) Easily providing geographical information tool means _____.
 - a) Maps
 - b) Models
 - c) Pictures
 - d) None of these
- 6) _____ this method is called the Socrates method.
 - a) Descriptive
 - b) Experimental
 - c) Question and answer
 - d) All above
- 7) We can know the nature of earth by _____.
 - a) Workbook
 - b) Globe
 - c) Map
 - d) Chart
- 8) Which of the following is an evaluation method _____?
 - a) Questionnaire
 - b) Interview
 - c) Both a and b
 - d) None of these
- 9) Geography board should organize _____ programs.
 - a) Science fair
 - b) Eclipse observation
 - c) Hand writing contest
 - d) All above
- 10) The cultural environment is made up of _____.
 - a) Human
 - b) Nature
 - c) Technology
 - d) None of these

- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Explain the structure of Geography Room. **10**
 - b) Explain the aims and objectives of teaching Geography.
- Q.3 Answer the following question. (any one)** **15**
- a) Explain the importance of the globe in teaching Geography.
 - b) Explain the Educational qualification and qualities of Geography subject Teacher.
- Q.4 Answer the following questions. (any one)** **15**
- a) Explain the correlation of geography with other school subjects.
 - b) Explain the projected tools of teaching Geography.
- Q.5 Write short notes: (any four)** **20**
- a) Types of questions
 - b) Project method
 - c) Types of Examination
 - d) Maxims of teaching Geography
 - e) Grammar of Geography

Seat No.	
----------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
Science - (19501112)

Day & Date: Friday, 07-07-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे उचित ठरेल.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) ---- मुळे परिणामकारक शास्त्र अध्यापनास मदत होते
 अ) प्रयोगशाळेमुळे
 क) चर्चा
 ब) व्याख्यानामुळे
 ड) यापैकी नाही
- 2) ---- यांनी आदर्श प्रयोगशाळेचा आराखडा तयार केला.
 अ) डॉ. आर. एच. व्हाईट हाऊस
 क) पॅव्हलाव्ह
 ब) युंग
 ड) यापैकी नाही
- 3) शास्त्र विषयासंदर्भात आकाशवाणी व दुरदर्शन कार्यक्रमाद्वारे ---- यांचे उद्बोधन करता येते.
 अ) विद्यार्थी
 क) अ आणि ब
 ब) शिक्षक
 ड) यापैकी नाही
- 4) विद्यार्थात असलेल्या दोषांचा शोध घेण्यासाठी ज्या चाचण्या वापरतात त्यांना ---- चाचणी म्हणतात.
 अ) संपादन चाचणी
 क) अ आणि ब दोन्ही
 ब) नैदानिक चाचणी
 ड) यापैकी नाही
- 5) जेव्हा एका विषयाच्या अभ्यासासाठी दुसऱ्या विषयाचे ज्ञान आवश्यक असते तेव्हा त्या दोन विषयात ---- आहे असे म्हटले जाते.
 अ) समवाय
 क) मूल्यमापन
 ब) स्पष्टीकरण
 ड) यापैकी नाही
- 6) आत आपण काय शिकणार आहोत हे नेमक्या व स्पष्ट भाषेत सांगणे म्हणजे ----
 अ) प्रस्तावना
 क) स्पष्टीकरण
 ब) मूल्यमापन
 ड) हेतूकथन
- 7) शास्त्र मेळाव्याचे स्वरूप ---- प्रकारचे आहे.
 अ) स्पर्धा घेतली जाते
 क) परिसंवाद घेतला जातो
 ब) प्रदर्शन राबविले जाते
 ड) वरील सर्व
- 8) शास्त्र मेळावे या अभ्यासनुवर्ती कार्यक्रमाचा उगम ---- येथे झाला.
 अ) जपान
 क) अमेरिका
 ब) भारत
 ड) वरील सर्व

- 9) ——— यांनी स्वयंशोधन पध्दती शोधून काढली.
 अ) डॉ. एच. ई. आर्मस्ट्रॉग ब) पॅव्हलाव्ह
 क) स्किनर ड) यापैकी नाही
- 10) शास्त्र विषयामध्ये दूरदर्शनाचा ——— यासाठी फायदा होतो.
 अ) शास्त्राबदल रूची निर्माण करणे
 ब) शास्त्रीय दृष्टिकोन विकसित करणे
 क) थोड्या वेळेत भरपूर माहिती देणे
 ड) वरील सर्व

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) शास्त्राची संकल्पना व अर्थ लिहा. 10
 ब) शास्त्र अध्यापनाचे ध्येय स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) विज्ञान जत्रेचे महत्त्व सांगुन विज्ञान जत्रेचे आयोजन तुमच्या शाळेत कसे कराल ते सांगा. 15
 ब) सर्व सामान्य शाळेमध्ये सामान्य विज्ञान शिकविण्यासाठीच्या साध्या व सोयीस्कर विज्ञान प्रयोगशाळेचे वर्णन करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) विज्ञान अध्यापनात वापरण्यात येणाऱ्या दृकश्राव्य साधनांचे विस्तृत वर्णन करा. 15
 ब) विज्ञान शिक्षकाचा व्यावसायिक विकास का आवश्यक आहे? तो साधण्याचा मार्ग कोणता?

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) घटक नियोजन 20
 ब) माध्यमिक स्तरावर शास्त्र अध्यापनाची उद्दिष्ट्ये
 क) शास्त्र प्रदर्शनाचे महत्त्व
 ड) शास्त्रशिक्षक
 इ) अध्यापनाची सुत्रे

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
Science - (19501112)

Day & Date: Friday, 07-07-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) The candidates should read the original questions in English.
 3) Figures to the Right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) _____ helps the effective science teaching.
 - a) Experiment
 - b) Lecture
 - c) Discussion
 - d) None of these
- 2) _____ made the structure of ideal laboratory.
 - a) Dr. R.H. White house
 - b) Young
 - c) Puvalove
 - d) None of these
- 3) Radio, and T.V gives orientation to _____ with reference to science subject
 - a) Students
 - b) Teachers
 - c) both a and b
 - d) None of these
- 4) The test who defeat the work and strong point of a student is called _____
 - a) Achievement test
 - b) Diagnostic test
 - c) both a and b
 - d) None of these
- 5) _____ hence to make relationship of one subject to another its between to subject.
 - a) Correlation
 - b) Explanation
 - c) Evaluation
 - d) None of these
- 6) Revision of previous knowledge is _____
 - a) Introduction
 - b) Evaluation
 - c) Explanation
 - d) Statement of the aim
- 7) Nature of science organization is _____
 - a) Competition
 - b) Exhibition
 - c) Seminar
 - d) All of these
- 8) The origin of science organization was in _____.
 - a) Japan
 - b) India
 - c) America
 - d) None of these
- 9) _____ found Heuristic Method.
 - a) Dr. H.E. Armstrong
 - b) Pavalove
 - c) Skinner
 - d) None of these
- 10) T.V helps in science subject for _____
 - a) To create interest
 - b) To develop scientific attitude
 - c) Maximum information in maximum time
 - d) All of these

- Q.2 Answer the following question.**
- a) Explain concept and meaning of science. **10**
 - b) Explain Aims of teaching science. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any one)** **15**
- a) State the importance of science fair and explain how will you organize science fair in your school.
 - b) Describe the simple but convenient science laboratory that you would have in ordinary school for teaching of science.
- Q.4 Answer the following question. (Any one)** **15**
- a) Describe briefly the various Audio-Visual aids that are employed in the teaching of science.
 - b) What is the need of professional development for science teacher? what are the ways to achieve it?
- Q.5 Write short notes on: (Any four)** **20**
- a) Unit plan
 - b) Objectives of science teaching at secondary level
 - c) Importance of Science Exhibition
 - d) Science teacher
 - e) Maxims of teaching

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
Mathematics - (19501113)

Day & Date: Friday, 07-07-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे उचित ठरेल.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) शिक्षकांच्या दैनंदिन अध्यापनाच्या दृष्टीने ---- ही अत्यंत महत्वाची क्रिया आहे.
अ) पाठ नियोजन
ब) वार्षिक नियोजन
क) घटक नियोजन
ड) वरील सर्व
- 2) गणित शिक्षकांच्या व्यवसायिक विकासासाठी ---- आवश्यक असते.
अ) कृतीसत्र
ब) परिसंवाद
क) अ आणि ब दोन्ही
ड) यापैकी नाही
- 3) उद्गामी पध्दती मध्ये ---- अध्यापन सूत्राचा वापर होतो.
अ) नैदानिक कसोटी
ब) गणित विषयाची गोडी
क) विशिष्टाकडून सामान्याकडे
ड) वरील सर्व
- 4) उपचारात्मक अध्यापनाची आवश्यकता ---- क्षेत्रामध्ये असते.
अ) बोधात्मक
ब) भावात्मक
क) क्रियात्मक
ड) वरील सर्व
- 5) मुल्यमापन तंत्रापैकी ---- हे संख्यात्मक तंत्र आहे.
अ) परिक्षा
ब) आत्मनिरीक्षण
क) निरीक्षण
ड) वरील सर्व
- 6) नियोजनाची पहिली पायरी म्हणजे ---- नियोजन होय.
अ) घटक
ब) पाठ
क) वार्षिक
ड) यापैकी नाही
- 7) घटक नियोजन करताना ---- अंगाचा विचार करावा लागतो
अ) तीन
ब) पाच
क) चार
ड) सहा
- 8) शिक्षकांचे स्थान ---- पध्दतीत महत्वाचे असते.
अ) उद्गामी
ब) स्वयंशोधक
क) प्रकल्प
ड) प्रायोगिक
- 9) विशिष्टाकडून सामान्याकडे या अध्यापन सूत्रात ---- पध्दतीचा उपयोग होतो.
अ) उद्गामी
ब) उद्गामी
क) व्याख्यान
ड) वरील सर्व

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: March/April-2023
METHODS OF TEACHING SCHOOL SUBJECT
Mathematics - (19501113)

Day & Date: Friday, 07-07-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicates full marks.
3) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) The important work of teacher in context with daily teaching is _____.
a) Lesson plan b) Annual plan
c) Unit plan d) All of these
- 2) To develop professional growth of mathematics _____ is necessary.
a) Workshop b) Seminar
c) both a and b d) None of these
- 3) Inductive method applies _____ teaching maxim.
a) Diagnostic test b) To create interest in math's
c) particular to general d) All of these
- 4) Remedial teaching is required in _____ field.
a) Cognitive b) Affective
c) Psychomotor d) All of these
- 5) The quantitative technique of evaluation technique is _____.
a) Examination b) Self observation
c) Observation d) All of these
- 6) The first step of planning is _____.
a) Unit b) Lesson
c) Annual d) None of these
- 7) _____ aspect is considered while preparing unit planning.
a) Three b) Five
c) Four d) Six
- 8) The place of teacher is important in _____ method
a) Individual b) Heuristic
c) Project d) Experimental
- 9) _____ method is used in the teaching maxim from particular to general.
a) Deductive b) Inductive
c) Lecture d) All of these
- 10) _____ is not the class room objective of teaching of mathematics subject.
a) Understanding b) Analysis
c) Personality development d) Creativity

Q.2 Answer the following question.

a) Write qualities of mathematics teacher.	10
b) Explain maxims of teaching mathematics.	10

- Q.3 Answer the following questions. (Any one)** **15**
- a) Explain detail aims and objectives of teaching Mathematics.
 - b) What is supervised study? Explain need and importance of supervised study.
- Q.4 Answer the following questions. (Any one)** **15**
- a) Explain the place and importance of Mathematics in secondary school curriculum.
 - b) Explain Diagnostic test in details.
- Q.5 Write short notes on: (Any four)** **20**
- a) Mathematics Club
 - b) Non projected Aids
 - c) Scope of Mathematics
 - d) Teaching profit and loss
 - e) Remedial teaching

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Yoga Education (19501201)**

Day & Date: Wednesday, 02-08-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) पूरक-कुंभक-रेचक- ----
अ) आसन
क) भज
ब) कुंभक
ड) वरील सर्व
- 2) शुद्धी क्रियाचा ---- हा प्रकार आहे.
अ) बस्ती
क) दनधौती
ब) वमनधौती
ड) वरील सर्व
- 3) बंधाचा प्रकार ---- हा होय.
अ) उडीयान
क) जालधरं
ब) मुळ
ड) वरील सर्व
- 4) जीवात्मा आणि परमात्मा यांचे मिश्रण म्हणजे ---- होय.
अ) योगा
क) युक्ती
ब) तंत्र
ड) शैली
- 5) अष्टांग योगातील ---- हे अंग शरीरासंबंधी आहे.
अ) यम
क) धारणा
ब) प्राणायाम
ड) यापैकी नाही
- 6) श्रीकृष्णाने अर्जुनास रणभूमीवर ---- सांगितला होता.
अ) जपयोग
क) कर्मयोग
ब) हटयोग
ड) यापैकी नाही
- 7) आसन हे पतंजलीच्या अष्टांग योगाचे ---- अंग आहे.
अ) पाचवे
क) दुसरे
ब) चौथे
ड) तिसरे
- 8) ध्यानाची परिपक्व अवस्था म्हणजे ---- होय.
अ) प्रत्याहार
क) आसन
ब) समाधी
ड) प्राणायाम
- 9) महामुनी पतंजलीच्या अष्टांग योगात सूत्राचे एकूण भाग ---- आहेत.
अ) दोन
क) चार
ब) तीन
ड) पाच
- 10) शुद्धीक्रियाचा प्रकार ---- हा आहे.
अ) यम
क) नियम
ब) त्राटक
ड) धारणा

- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
- अ) अष्टांगयोग स्पष्ट करा. 10
- ब) प्राणायामाची यादी करून त्यापैकी दोन्हीचे स्पष्टीकरण करा. 10
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) योगाची व्याख्या सांगा. शारीरिक शिक्षण क्षेत्रात त्याचे ध्येय उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- ब) योगिक व्यायाम आणि शारीरिक व्यायामातील फरक काय.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) शुद्धीक्रीया सविस्तरपणे लिहा.
- ब) जपयोग आणि हटयोग स्पष्ट करा.
- प्र.6 टिपा लिहा (कोणत्याही चार) 20
- अ) शालेय स्तरावर योगा स्पर्धा
- ब) ध्यानाचे महत्त्व
- क) बंध आणि मुद्रा
- ड) योगिक जीवन शैली
- इ) क्रीडा आणि योगा

Seat No.	
---------------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Yoga Education (19501201)

Day & Date: Wednesday, 02-08-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Chose the correct alternative **10**

- 1) Purak - Kumbhak - Rechak - _____.
a) Aasan b) Kumbhak
c) Bhaj d) All of above
- 2) The types of Shudhi Kriya is _____.
a) Basti b) Vamandhauti
c) Dandhauti d) All above
- 3) The type of Bandhas is _____.
a) Uddiyana b) Mula
c) Jalandhara d) All above
- 4) The mixture of Jivatma and Paramatma means _____.
a) Yoga b) Technique
c) Trick d) Style
- 5) _____ is the aspects of body in Ashtang Yog.
a) Yam b) Pranayam
c) Dharana d) None of these
- 6) Lord Shri Krishna said _____ to Arjun on the battle field.
a) Japyog b) Hatyog
c) Karmyog d) None of these
- 7) Aasan is the _____ aspects of Patanjali Yoga
a) Fifth b) Fourth
c) Second d) Third
- 8) The mature stage of Dhyam is _____.
a) Pratyahara b) Samadhi
c) Aasan d) Pranayama
- 9) Mahamuni Patanjali made _____ parts of Ashtangyog.
a) Two b) Three
c) Four d) Five
- 10) The type of Shudhikriya is _____.
a) Yam b) Tratak
c) Niyam d) Dharana

Q.2 Answer the following questions.

- a) Explain the Ashtangyog. **10**
- b) Give the list of Pranayama and explain in two of them. **10**

- Q.3 Answer the following questions (Any One) 15**
- a) Define the yoga and explain the aim and objectives in the field of Physical Education.
 - b) Write difference between Yogic exercises and Physical exercise.
- Q.4 Answer the following questions (Any One) 15**
- a) Write in detail of Shudhikriyas.
 - b) Explain the Japayoga and Hatayoga.
- Q.5 Write short notes (Any Four) 20**
- a) Yoga competition at school level
 - b) Importance of Meditation
 - c) Bandha and Mudra
 - d) A Yogic lifestyle
 - e) Sports and Yoga

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Educational Technology and Methods of Teaching in Physical Education
(19501202)

Day & Date: Thursday, 03-08-2023
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून पर्याय जागा भरा.

10

- 1) ---- हे प्रक्षेपित साधने आहेत.
 अ) वार्ताफलक ब) ओ. एच. पी.
 क) मॉडेल ड) वरील सर्व
- 2) खालीलपैकी कोणते साधन हे अप्रक्षेपित आहे?
 अ) फिल्म स्ट्रिप ब) चार्ट
 क) स्लाईड ड) इपिडिओस्कोप
- 3) खालीलपैकी कोणते प्रक्षेपित साधन शिक्षक अध्यापन करताना वापरतात?
 अ) फोटोग्राफी ब) फळा
 क) इपिडिओस्कोप ड) यापैकी नाही
- 4) रेडिओ, टेपरेकॉर्डर ही ---- साधने आहेत.
 अ) श्राव्य ब) दृक
 क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 5) व्हीडीओक्लीप, संगणक, टि. व्ही. इत्यादी ---- साधने आहेत.
 अ) दृकश्राव्य ब) दृक
 क) श्राव्य ड) यापैकी नाही
- 6) जे साहित्य प्रक्षेपित करून वापरले जात नाहीत त्यांना ---- म्हणतात.
 अ) प्रक्षेपित ब) अप्रक्षेपित
 क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 7) वर्ग अध्यापन करत असताना खालीलपैकी कोणत्या दृकश्राव्य साधनाचा वापर शिक्षक करत नाहीत.
 अ) टि. व्ही. ब) फिल्म
 क) संगणक ड) आलेख
- 8) दृकश्राव्य साधनांच्या वापरामुळे ---- होते.
 अ) वर्ग अध्यापनात विद्यार्थी कृतीशील होतात
 ब) शिक्षक अध्यापनात कृतीशील होतात
 क) अध्यापन प्रभावी होते
 ड) वरील सर्व

- 9) दृक साधणे ही ----
- अ) ऐकण्याची क्षमता वाढते ब) बघण्याची क्षमता वाढवते
क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 10) नकाशा हे ---- साधन आहे.
- अ) दृकश्राव्य ब) श्राव्य
क) कृती ड) दृक

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- 1) शैक्षणिक तंत्रज्ञान सोईस्तर लिहा. 10
- 2) औपचारिक व अनौपचारिक शिक्षण सविस्तर लिहा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- 1) व्याख्यान पद्धत सोईस्तर लिहा. 15
- 2) प्रकल्प पद्धत सोईस्तर लिहा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- 1) विशेष पाठ सोईस्तर लिहा. 15
- 2) सर्वसामान्य पाठ सोईस्तर लिहा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- 1) पूर्ण पद्धत 20
- 2) वैयक्तिक तयारी
- 3) तांत्रिक तयारी
- 4) सूक्ष्म अध्यापन
- 5) शैक्षणिक साधने

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Educational Technology and Methods of Teaching in Physical Education
(19501202)

Day & Date: Thursday, 03-08-2023
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidate should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative**10**

- 1) _____ is projected aid.
 - a) Bulletin paper
 - b) O. H. P.
 - c) Model
 - d) All of these
- 2) Which one of the following is non projected teaching aid?
 - a) Film strip
 - b) Chart
 - c) Slide
 - d) Epidiascope
- 3) Which of the following teacher learning aid is a projected aid used by teacher in the teaching learning process?
 - a) Photograph
 - b) Chalkboard
 - c) Epidiascope
 - d) None of these
- 4) Radio, T.V., Tap-recorder is _____ aid.
 - a) Audio
 - b) Visual
 - c) Both a and b
 - d) None of these
- 5) Videoclip, Computer, T.V. etc. are the _____ aids.
 - a) Audiovisual
 - b) Visual
 - c) Audio
 - d) None of these
- 6) Aids which are used without any projection are called _____.
 - a) Projected
 - b) Non projected
 - c) Both a and b
 - d) None of these
- 7) Which of the following is not an audiovisual aid used by a teacher in classroom for teaching learning process?
 - a) T.V.
 - b) Films
 - c) Computer
 - d) Graphs
- 8) By using audiovisual teaching aids _____.
 - a) Student become active in classroom learning
 - b) Teacher become active in teaching
 - c) Teaching become effective
 - d) All of these
- 9) Visual teaching aids _____.
 - a) Enrich the listening function
 - b) Enriching seeing function
 - c) Both a and b
 - d) None of these
- 10) Map is one of the _____ aid.
 - a) Audiovisual teaching aid
 - b) Audio teaching aid
 - c) Activity aids
 - d) Visual teaching aid

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Explain Education Technology in details. **10**
 - b) Explain Formal and Informal Education in details. **10**
- Q.3 Answer the following question. (Any One)** **15**
- a) Explain Lecture methods in details.
 - b) Explain Project methods in details.
- Q.4 Answer the following Question (Any One)** **15**
- a) Explain Specific lesson plan in details.
 - b) Explain General lesson plan in details
- Q.5 Write short notes on (Any Four)** **20**
- a) Whole method
 - b) Personal preparation
 - c) Technical preparation
 - d) Micro teaching
 - e) Teaching Aid

Seat No.	
----------	--

Set P

**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Organization, Administration and Sports Management (19501203)**

Day & Date: Friday, 04-08-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) राष्ट्रीय क्रीडादिन ---- ला साजरा केला जातो.
अ) 29 सप्टेंबर
ब) 20 ऑगस्ट
क) 29 ऑगस्ट
ड) 29 जुलै
- 2) बाद फेरी मध्ये पाच संघ सहभागी झाल्यावर ---- बॉईज देतात.
अ) तीन
ब) दोन
क) चार
ड) यापैकी नाही
- 3) शालेय विद्यार्थ्यांची शारीरिक कार्यक्षमता नोंदी ---- नोंदवतात.
अ) जिल्हा क्रीडा अधिकारी
ब) मुख्याध्यापक
क) शारीरिक शिक्षण शिक्षक
ड) यापैकी नाही
- 4) शालेय क्रीडा व्यवस्थापनात ---- ची नोंद आवश्यक आहे.
अ) वैद्यकीय चाचणी नोंद
ब) शारीरिक कार्यक्षमता नोंद
क) क्रीडा साहित्य नोंद
ड) वरील सर्व
- 5) महाराष्ट्र राज्य आंतर विद्यापीठ (क्रीडा महोत्सव) स्पर्धेचे सचिव ---- असतात.
अ) मुख्याध्यापक
ब) प्राचार्य
क) शा. शि. शिक्षक
ड) यापैकी नाही
- 6) महाविद्यालयाने ---- खेळाच्या सुविधाची काळजी घेतली पाहिजे.
अ) संशोधन कक्ष
ब) ग्रंथालय
क) इनडोअर हॉल
ड) वरील सर्व
- 7) अंदाज पत्रकाचा कालावधी ---- होय.
अ) 1 जाने. ते 31 डिसें.
ब) 1 जून ते 31 मे
क) 1 एप्रिल ते 31 मार्च
ड) यापैकी नाही
- 8) साखळी पद्धतीच्या सामन्यामध्ये जर चार संघाने सहभाग नोंदवला तर सामन्यांची संख्या ---- होय.
अ) पाच
ब) सहा
क) आठ
ड) दहा
- 9) बाद पद्धतीचे सुत्र ----
अ) $N - 1 = N$
ब) $N + 1 = N$
क) $N \times 2 = N$
ड) यापैकी नाही

- 10) दर्जेदार पोहण्याच्या तलावाचा आकार ----
अ) 50 × 21 मी.	ब) 25 × 25 मी.
क) 50 × 15 मी.	ड) 25 × 30 मी.

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

अ) विद्यापीठ क्रीडा विभागाचे अंदाज पत्रक तयार करा.	10
ब) साखळी पद्धतीचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.	10

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर द्या. (कोणताही एक)

अ) महाविद्यालयातील शारीरिक शिक्षण संचालकाची पात्रता आणि जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.	15
ब) शारीरिक शिक्षणातील संघटन आणि प्रशासनाचा अर्थ आणि तत्वे स्पष्ट करा.	

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर द्या. (कोणताही एक)

अ) राज्य व्हॉलीबॉल स्पर्धेत एकूण आठ संघ सहभाग नोंदविला असेल तर साखळी पद्धतीने कार्यक्रम पत्रिका तयार करा.	15
ब) क्रीडा साहित्य खरेदी, काळजी आणि महत्त्व स्पष्ट करा.	

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

अ) वेळापत्रकावर परिणाम करणारे घटक	20
ब) इनडोअर मधील क्रीडा सुविधा	
क) बाद पद्धति स्पर्धा	
ड) शालेय स्तरावरील क्रीडा व्यवस्थापन प्रणाली	
इ) वैद्यकीय तपासणी नोंद वही	

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Organization, Administration and Sports Management (19501203)**

Day & Date: Friday, 04-08-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options. 10

- 1) National sports day celebrated on _____ day.
 - a) 29th Sep.
 - b) 20th Aug.
 - c) 29th Aug.
 - d) 29th July
- 2) If a five team are participated in knock out tournament then total boys are _____.
 - a) Three
 - b) Two
 - c) Four
 - d) None of these
- 3) The physical efficiency records of school student are recorded through _____.
 - a) District sport officer
 - b) Head master
 - c) Physical Education Teacher
 - d) None of these
- 4) _____ is essential records in school sports management.
 - a) Medical Examination Record
 - b) Physical Efficiency Record
 - c) Sports Equipment Record
 - d) Above all
- 5) The secretary of Maharashtra State Inter university is _____.
 - a) Head Master
 - b) Principal
 - c) Physical Education Teacher
 - d) None of these
- 6) College should care of _____ sports facility.
 - a) Research wing
 - b) Library
 - c) Indoor hall
 - d) Above hall
- 7) The duration of the budget is _____.
 - a) 1st Jan. to 31st Dec.
 - b) 1st June to 31st May
 - c) 1st April to 31st March
 - d) None of these
- 8) In league type tournament there are four team that time number of matches is _____.
 - a) Five
 - b) Six
 - c) Eight
 - d) Ten
- 9) _____ is the formula for knockout system.
 - a) $N - 1 = N$
 - b) $N + 1 = N$
 - c) $N \times 1 = N$
 - d) None of these
- 10) The standard swimming pool size is _____.
 - a) 50 × 21 m.
 - b) 25 × 25 m.
 - c) 50 × 15 m.
 - d) 25 × 30 m.

- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Prepare a budget of university sports department. **10**
 - b) Explain the merit & demerit of league Tournament.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain qualification & responsibilities of college physical director.
 - b) Explain the meaning & principles of organization and Administration in physical education.
- Q.4 Answer the following questions (Any One)** **15**
- a) Prepare the fixture for league system tournament when eight teams participate in state Volleyball Tournament.
 - b) Explain the sports material purchase, care & importance.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **20**
- a) Factor affecting timetable
 - b) Facilities of Indoor Sports
 - c) Knockout tournament
 - d) Sports management system in school level
 - e) Medical Examination Register

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Contemporary issues in Physical Education: fitness, wellness, Sports
Nutrition and Weight Management (19501204)**

Day & Date: Saturday, 05-08-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) नियमित ——— मुळे व्यक्तीची स्वप्रतिमा सुधारते.
अ) खाण्याच्या अयोग्य सवयी ब) व्यायाम
क) निष्क्रियता ड) आहार
- 2) बी. एम. आय हे ——— चे मापन करण्याचे परिमाण आहे.
अ) तंदुरुस्ती ब) कारक तंदुरुस्ती
क) निरामयता ड) शरीर घटक रचना
- 3) सुदृढतेचे एकूण प्रकार किती आहेत.
अ) दोन ब) तीन
क) चार ड) पाच
- 4) खालीलपैकी कोणता घटक आरोग्यधिष्ठित शारीरिक सुदृढतेचा नाही
अ) लवचिकता ब) प्रतिक्रिया काळ
क) ताकद ड) शरीर घटक रचना
- 5) कौशल्याधिष्ठित शारीरिक सुदृढतेचे ——— घटक आहेत.
अ) चार ब) पाच
क) दोन ड) सहा
- 6) खालीलपैकी कोणता घटक हा कौशल्याधिष्ठित शारीरिक सुदृढतेचा नाही.
अ) वेग ब) प्रतिक्रिया घटक रचना
क) चपळता ड) शरीर घटक रचना
- 7) नियमित ——— स्थूलता कमी करण्यात मदत करते.
अ) व्यायाम ब) निष्क्रियता
क) झोप ड) कार्य
- 8) समतोल आहार घेणे हे ——— चे लक्षण आहे.
अ) अध्यात्मिक निरामयता ब) सामाजिक निरामयता
क) शारीरिक निरामयता ड) भावनिक निरामयता
- 9) खालीलपैकी कोणता निरामयतेचा आयाम नाही.
अ) वय ब) सामाजिक निरामयता
क) भावनिक निरामयता ड) अध्यात्मिक निरामयता

Seat No.	
-------------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: March/April-2023
Contemporary issues in Physical Education: fitness, wellness, Sports
Nutrition and Weight Management (19501204)

Day & Date: Saturday, 05-08-2023
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options. 10

- 1) Self esteem increases due to regular _____.
 - a) Bud eating habits
 - b) Exercise
 - c) Inactivity
 - d) Diet
- 2) BMI is a tool to measure _____.
 - a) Fitness
 - b) Motor fitness
 - c) Wellness
 - d) Body composition
- 3) How many types of fitness are there?
 - a) Two
 - b) Three
 - c) Four
 - d) Five
- 4) Among the following which is not the component of H.R.P.T.?
 - a) Flexibility
 - b) Reaction time
 - c) Strength
 - d) Body Composition
- 5) Skill related physical fitness consist of _____ components.
 - a) Four
 - b) Five
 - c) Two
 - d) Six
- 6) Among the following which is not the component of S.R.P.F.?
 - a) Speed
 - b) Reaction time
 - c) Agility
 - d) Body Composition
- 7) Regular _____ helps to decrease obesity.
 - a) Exercise
 - b) Inactivity
 - c) Sleep
 - d) Work
- 8) Having balanced diet is a dimension of _____.
 - a) Spiritual wellness
 - b) Social wellness
 - c) Physical wellness
 - d) Emotional wellness
- 9) Among the following which is not the dimension of wellness.
 - a) Age
 - b) Social wellness
 - c) Emotional wellness
 - d) Spiritual wellness
- 10) 1 gm. Carbohydrates gives how much calories?
 - a) 9 kcl
 - b) 4 kcl
 - c) 7 kcl
 - d) 1 kcl

- Q.2 Answer the following questions.**
- a) Explain scope of fitness and wellness. **10**
 - b) Explain importance of fitness and wellness. **10**
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain need and importance of open Gym.
 - b) Explain physical activity and health benefits in details.
- Q.4 Answer the following questions (Any One)** **15**
- a) Explain causes and solutions for overcoming obesity in details.
 - b) Explain weight management program for sports child.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **20**
- a) Sports club
 - b) Zumba for health
 - c) Yoga for health
 - d) Nutrition
 - e) Gymnasium